

Tot recordant
Joan Margarit

Sant Jordi 2021

· POEMES ·

Poemes de Joan Margarit

- Amistat de tardor
- Els ulls del retrovisor
- Es perd el senyal
- Estimar és un lloc
- Garota
- Jazz
- L'Alba a Cadis
- La llibertat
- La lluna grisa
- L'espera
- Perdiu jove
- Retorn
- Somni d'una nit d'estiu
- Tarda d'estiu

AMISTAT DE TARDOR

S'han fet tan grans els arbres del jardí
que ens donen la mesura del passat.
De com ja no el comprenc, des de tan lluny.
De com és tan bonic en la distància
esperar algú que no ha de tornar mai.
El xop més alt ha deixat caure
el seu túmul de fulles, que ha anat cobrint la gespa.
Amb paciència, les hem recollit sempre.
En silenci el sol,
que ara deixen passar les branques nues,
entra a la cambra i il·lumina el terra.
El tou de fullaraca no el remou més que el vent,
o bé els senglars, alguna matinada.
Les fulles, aquest any, no les recollirem.
Ens consolen daurats reflexos d'un desordre
que s'endinsa en la greu comprensió de l'hivern.

Del poemari *Des d'on tornar a estimar*

ELS ULLS DEL RETROVISOR

Ja estem acostumats els dos, Joana,
que aquesta lentitud,
quan recolzes les crosse i vas baixant del cotxe,
despertis les botzines i el seu insult abstracte.
Em fa feliç la teva companyia
i el somriure d'un cos que està molt lluny
del que sempre s'ha dit de la bellesa,
la penosa bellesa, tan distant.
L'he canviat per la seducció
de la tendresa que il·lumina
el buit deixat per la raó al teu rostre.
I, quan em miro en el retrovisor,
no veig uns ulls senzills de reconèixer,
perquè hi brilla l'amor que hi han deixat
tantes mirades, i la llum, i l'ombra
del que he vist, i la pau que reflecteix
la teva lentitud, que és dins de mi.
És tan gran la riquesa que no sembla
que aquests ulls del mirall puguin ser els meus.

ES PERD EL SENYAL

De nit, en un petit aeroport,
veus com un avió s'està enlairant.

Va perdent-se el senyal.

Sense cap pietat pel que has estat,
perquè la pietat és massa breu
no dóna temps a construir-hi res ,
sents el convenciment d'estar vivint
uns anys sense esperances que ja són
els més feliços de la teva vida.

Hi ha una altra poesia, hi serà sempre,
com hi ha una altra música.

La de Beethoven sord. Quan es perd el senyal.

Del poemari *Es perd el senyal*

ESTIMAR ÉS UN LLOC

Assegut en un tren miro el paisatge
i de sobte, fugaç, passa una vinya
que és el llampec d'alguna veritat.
Seria un error baixar del tren
perquè llavors la vinya desapareixeria.
Estimar és un lloc, i sempre hi ha una cosa
que m'ho desvela: un terrat llunyà,
aquella estrada buida, d'un director d'orquestra,
només amb una rosa, i els músics tocant sols.
La teva cambra quan s'alçava el dia.
Per descomptat, el cant d'aquells ocells
al cementiri, un matí de juny.
Estimar és un lloc.
Perdura al fons de tot: d'allí venim.
I és el lloc on va quedant la vida.

Del poemari *Des d'on tornar a estimar*

GAROTA

Sota l'aigua poc fonda de la costa
ancoro la cuirassa. No faig nacre,
ni perles, la bellesa no m'importa:
sóc un guerrer de dol que, amb negres llances,
s'amaga en una escletxa de la roca.
Viatjar és arriscat però, a vegades,
em moc amb les espines fent de crossa
i em rebolquen, maldestre, les onades.
En el mar perillós busco la roca
d'on ja no moure'm mai. Dins l'armadura
sóc el meu propi presoner: la prova
de com fracassa, sense risc, la vida.
A fora hi ha la llum i el cant del mar.
Dins meu, la fosca: la seguretat.

Del poemari *Els primers freds*

JAZZ

Una nit vàrem dur-lo amb nosaltres
al seu primer concert.

S'estava tan quiet entre tu i jo.

La llum dels focus va deixar tot sols
el saxo i el piano. Dins l'ombra, en els ulls tímids
tenia el centelleig dels instruments.

La raó més profunda de la música
l'abrigarà de la desemparança.

Li quedarà l'escalf de la germana morta.

La nostra companyia. En qualsevol concert.

Del poemari *Es perd el senyal*

L'ALBA A CADIS

Un oceà emboirat davant l'hotel.
Les llargues línies d'escuma grisa
dibuixen una barra d'arrecife
davant la balustrada de la platja.
He sentit el teu nom pronunciat
pel llenguatge del mar. Diu que te'n vas.

Planejant damunt l'aigua ho repeteixen
les solitàries cigonyes negres.
No sabré mai què és el que saps de mi,
ni en quina veritat hem estat junts,
ni si hi serem per sempre. No pot ser
un mal dolor el dolor que ve de tu
per aquest tèrbol mar. Desembre. L'últim
desembre amb tu. Després buscar
dintre de mi la teva veu perduda.

LA LLIBERTAT

La llibertat és la raó de viure,
dèiem, somniadors, d'estudiants.
És la raó dels vells, matisem ara,
la seva única esperança escèptica.
La llibertat és un estrany viatge.
Va començar en les places
de toros amb cadires a la sorra
en les primeres eleccions.
És el perill, de matinada, al metro,
són els diaris al final del dia.
La llibertat és fer l'amor als parcs.
La llibertat és quan comença l'alba
en un dia de vaga general.
És morir lliure. Són les guerres mèdiques.
Les paraules República i Civil.
Un rei sortint en tren cap a l'exili.
La llibertat és una llibreria.
Anar indocumentat.
Les cançons prohibides.
Una forma d'amor, la llibertat.

LA LLUNA GRISA

Lluna de l'Anna
era la mort
en la barqueta
del seu bressol.
Lluna de draps
damunt la Mònica,
lluna malalta
que duc penjada
de la memòria.
I ja sortia
la lluna estranya,
equivocada,
de la Joana.
A on m'esperes,
lluna enrunada
com el meu pare?
Són moltes llunes
d'un mal viatge,
però pagades
per les felices
llunes romàntiques
de Tenerife,
els clars de lluna
-que no esperava-
dels cinquanta anys,
les nits d'amor,
llunes de te
rere el turó
fosc de Forès.
De tantes llunes
deixa la vida
en la mirada
la lluna grisa.

L'ESPERA

Tantes coses et troben a faltar.
Cada dia està ple d'instantes que esperen
les mans petites que, tantes vegades,
van agafar les meves.
Ens hem d'acostumar a la teva absència.
Ja ha passat un estiu sense els teus ulls
i el mar també s'hi haurà d'acostumar.
El teu carrer, durant molt temps encara,
esperarà davant la porta,
pacient, els teus passos.
No se'n cansarà mai perquè, esperar,
ningú no ho fa tan bé com un carrer.
I jo sóc ple d'aquesta voluntat
de ser tocat per tu, mirat per tu.
I que em diguis què fer amb la meva vida,
mentre els dies de pluja o de cels blaus
ja estan organitzant la soledat.

Del poemari *Joana*

PERDIU JOVE

S'arraulia en un solc i, en agafar-la,
he sentit com si fos la teva mà en la meva.
Duia taques de sang seca en una ala:
els petits ossos, com barnilles,
eren trencats per la perdigonada.
Ha provat de volar, però amb prou feines,
l'ala penjant, s'ha arrossegat per terra
fins a amagar-se rere d'una pedra.
Encara sento l'escalfor a la mà,
perquè un ser fràgil va donar sentit
a cada un dels meus dies. Un ser fràgil
que ara també és darrere d'una pedra.

Del poemari *Càlcul d'estructures*

RETORN

La lluna aporta el seu prestigi antic
a aquest petit abocador apartat,
clausurat, i que mira vers la vall
on, llunyans, parpellegen alguns pobles.
Quan veníem de nit a llençar escombraries
ens quedàvem a veure el firmament.
Sento remors de bèsties creuant el sotabosc.
Els arbres, l'horitzó: tot és en ordre.
Sota la lluna, el vell abocador
ara és cobert de romaní i espígol:
Però no té ja aquella força
de quan ens hi quedàvem a mirar,
voltats d'escombraries, les estrelles.

Del poemari *Misteriosament feliç*

Tot recordant Joan Margarit

- Sant Jordi 2021 -

SOMNI D'UNA NIT D'ESTIU

Hem aturat el cotxe
vora un mur de xiprers.
Fa trenta anys que vivim junts.
Jo era un jove inexpert i tu una noia
desemparada i càlida.
L'ombra de l'última oportunitat
està ocultant la lluna.
Sóc un vell inexpert.
I tu una dona gran desemparada.

Del poemari *Els primers freds*

TARDA D'ESTIU

Veig volar l'àliga.
Amb lentitud
va patinant
pel llac del cel.
Quin caçador
voldria abatre-la
damunt els camps?
Jo soc la peça
I el caçador.
L'àliga vola
pel meu passat.
Es queda immòbil
i en un instant,
com una pedra,
cau en picat
trencant el cel
púrpura i rosa,
esmicolant-lo
com un vitrall.
Et vull guardar
viva i a prop,
però, gelosa,
la mort es deixa
caure en silenci,
vertiginosa.
Torna a buscar-te
dins el record.

Del poemari *Misteriosament feliç*

Altres poemes

- Sara Bech Padrosa. *El llibre*
- Daniel Gil Leyva. *La razón de la esperanza.*
Del poemari Balada de Irkutsk
- Joan Maragall. *La vaca cega*
- Elvira Sastre. *Mi vida huele a flor*
Del poemari Cuarenta y tres maneras de soltarse el pelo

EL LLIBRE

Com un ventall de grafies,
pàgines molt ben arrenclerades,
presentes també fotografies
que fan esbargir les mirades.

Coberta d'or pur o plata
guany del privilegiat.
O bé d'un color escarlata,
o bé de pell tot folrat.

Lletra de tota mena gravada,
diminuta, mitjana o colossal.
Grega, àrab o inventada,
o amb un estil més col·loquial.

Et trobem en diferents llinatges:
històric, polític o de temor.
També existeixes només d'imatges,
còmic, infantil o d'amor.

Company del que té més dineral.
Company del que és miserable.
Per a uns cosa infernal,
per d'altres cosa agradable.

La teva gran residència:
una biblioteca magnífica.
Allí amb molta competència
portes una vida pacífica.

Jovencell, barbut,
sol en un racó empolsegat,
o arreu del món reconegut

LLIBRE: VITAL PER A LA HUMANITAT

LA RAZÓN DE LA ESPERANZA

Si a cualquier hora del día
te asaltan los inseguros fantasmas del desamor
y te sumerges en los momentos
más frágiles de la memoria,
consiente que en tu defensa acudan
el color y la textura de los gestos y las palabras
porque en ellos reside lo real
y, en la incertidumbre, también lo imaginario.
Si a cualquier hora del día
te acechan las dudosas sombras del desánimo
y te abandonas a la vaguedad de algunos recuerdos,
permite que en el aire se desvanezcan
los vocablos de tono frío e indeciso
para que tu corazón ahuyente, así,
el miedo, la desolación y la conjetura.
Si a cualquier hora del día y en cualquier lugar
te captura la tristeza
afirma tus pasos, ábrete a la luz
y rescata la cifra de la nostalgia
porque, en medio del camino,
ella te desvelará la razón de la esperanza.

LA VACA CEGA

Topant de cap en una i altra soca,
avançant d'esma pel camí de l'aigua,
se'n ve la vaca tota sola. És cega.
D'un cop de roc llançat amb massa traça,
el vailet va buidar-li un ull, i en l'altre
se li ha posat un tel. La vaca és cega.
Ve a abeurar-se a la font com ans solia;
mes no amb el ferm posat d'altres vegades
ni amb ses companyes, no: ve tota sola.
Ses companyes, pels cingles, per les comes,
pel silenci dels prats i en la ribera,
fan dringar l'esquellot mentres pasturen
l'herba fresca a l'atzar... Ella cauria.
Topa de morro en l'esmolada pica
i recula afrontada... Però torna
i abaixa el cap a l'aigua i beu calmosa.
Beu poc, sens gaire set... Després aixeca
al cel, enorme, l'embanyada testa
amb un gran gesto tràgic; parpelleja
damunt les mortes nines, i se'n torna
orfe de llum, sota del sol que crema,
vacil·lant pels camins inoblidables,
brandant llànguidament la llarga cua.

Joan Maragall, *La vaca cega*.

MI VIDA HUELE A FLOR

He redondeado esquinas
para no encontrar monstruos a la vuelta
y me han atacado por la espalda.
He lamido mi cara cuando lloraba
para recordar el sabor del mar
y solo he sentido escozor en los ojos.
He esperado de brazos cruzados
para abrazarme
y me he dado de bruces contra mi propio
cuerpo.
He mentido tanto
que cuando he dicho la verdad
no
me
he
creído.

He huido
con los ojos abiertos
y el pasado me ha alcanzado.
He aceptado
con los ojos cerrados
y se me han ensuciado las manos.
He escrito mi vida
y no me he reconocido.

He querido tanto
que me he olvidado.
He olvidado tanto
que me he dejado de querer.

Pero
he muerto tantas veces
que ahora sé resucitar
-la vida es
quien tiene la última palabra-.
He llorado tanto
que se me han hecho los ojos agua
cuando he reído
y me he besado.
He fallado tantas veces
que ahora sé cómo discernir los aciertos
de lo inevitable.
He sido derrotada por mí misma
pero la vuelta a casa ha sido tan dulce
que me he dejado ganar
-prefiero mi consuelo
que el aplauso-.
He perdido el rumbo
pero he conocido la vida en el camino.
He caído
pero he visto estrellas en mi descenso
y el desplome ha sido un sueño.

He sangrado,
pero
todas mis espinas
han evolucionado a rosa.

Y ahora
mi vida
huele a flor.